

Symposium 'Een ervaring rijker'

5 jaar Innovatiewerkplaats Ervaringsdeskundigheid

Groningen, 23 juni 2022

Ter gelegenheid van haar 5-jarig bestaan organiseert de Innovatiewerkplaats (IWP) Ervaringsdeskundigheid Noord Nederland op donderdag 23 juni 2022 het regionale symposium **‘Een ervaring rijker’**

Vanaf 2005 is ervaringsdeskundigheid een van de onderzoeks- en innovatiethema's van het lectoraat Rehabilitatie van de Hanzehogeschool Groningen. Sinds die tijd zijn er diverse projecten uitgevoerd, onder andere: het ontwikkelen en verzorgen van diverse cursussen op het gebied van ervaringsdeskundigheid, herstel en de ervaringsdeskundige als leefstijlcoach. Waren in het begin vooral GGz-instellingen partner in onze projecten, al snel kwam er belangstelling vanuit de werkvelden van niet-aangeboren hersenletsel, dak- en thuisloosheid, licht verstandelijke beperkingen, het onderwijs en gemeenten. Het resultaat van al deze belangstelling is de oprichting van de Innovatiewerkplaats (IWP) Ervaringsdeskundigheid Noord Nederland in 2017. Gestart met ongeveer 20 partners, zijn er nu in 2022 al meer dan 30 partners betrokken bij de IWP. De laatst toegetreden partner is Vluchtelingenwerk Noord Nederland, waarmee de cursus Ervaringsdeskundigheid Nieuwkomers (EDNIKO) is ontwikkeld en uitgevoerd. Met andere partners uit het gezondheids-, sociaal en onderwijsdomein en de overheid, zijn en worden projecten uitgevoerd als ervaringsdeskundigheid en onbegrepen gedrag, persoonlijk en maatschappelijk herstel van mensen met een depressie, en collectieve ervaringskennis in het sociaal domein. Deze projecten hebben geresulteerd in kennis, diensten en interventies voor zowel (ex-)cliënten, ervaringsdeskundigen, andere medewerkers als voor organisaties en gemeenten. Tijd om na 5 jaar IWP Ervaringsdeskundigheid door middel van een symposium aandacht te besteden aan al deze thema's op het gebied van ervaringsdeskundigheid. Op het symposium worden plenaire lezingen en workshops gehouden waarin de ontwikkelde kennis, diensten en interventies worden behandeld.

Plenaire sprekers zijn:

- Dr. Lies Korevaar, lector Rehabilitatie, over 5 jaar IWP Ervaringsdeskundigheid
- Marcel Niezen, MSc, ervaringsdeskundige GGz Drenthe en docent-onderzoeker Hanzehogeschool Groningen, over de inzet van ervaringskennis in het Sociaal Domein
- Prof. Saskia Keuzenkamp, directeur wetenschap Movisie en bijzonder hoogleraar Participatie en effectiviteit aan de Vrije Universiteit, over collectieve ervaringskennis: wat is het en wat levert het op?
- Dr. Gaston Remmers, directeur Stichting Mijn Data Onze Gezondheid, onderzoeker Universiteit van Twente & Patient advocate, over Citizen Science, de inzet van burgers als onderzoekers
- Lenny Kruit, MEd, docent Social Work over de inzet van eigen ervaringen in het sociaal werk

In totaal zijn er 15 workshops over de inzet van ervaringsdeskundigheid door/bij, o.a. nieuwkomers, armoede, huiselijk geweld/kindermishandeling, dak- en thuisloosheid, persoonlijk en maatschappelijk herstel van mensen met een depressie, niet-aangeboren hersenletsel, mensen met een licht verstandelijke beperking, scholing (certificaat, Mbo, Hbo), ZZP'er, seksueel geweld, familie-ervaringsdeskundigen en multiprobleem gezinnen.

Het symposium is bedoeld voor ervaringsdeskundigen, medewerkers van gemeenten en van organisaties in het gezondheids- en sociaal domein, docenten, onderzoekers, familieleden en studenten en anderen die in het thema zijn geïnteresseerd.

Programma

09.00 – 09.30 Ontvangst

09.30 – 09.50 **Opening** door dagvoorzitter, *dr. Lies Korevaar, lector Rehabilitatie, Hanzehogeschool Groningen*

09.50 – 10.20 **5 jaar Innovatiewerkplaats Ervaringsdeskundigheid**
Lies Korevaar

10.20 – 10.50 **Collectieve ervaringskennis: wat is het en wat levert het op?**
Prof. dr. Saskia Keuzenkamp, directeur wetenschap Movisie en bijzonder hoogleraar Participatie en effectiviteit aan de Vrije Universiteit Amsterdam

10.50 – 11.20 **Inzet collectieve ervaringskennis in het sociaal domein.** *Marcel Niezen, MSc, ervaringswerker GGz Drenthe, en docent-onderzoeker opleiding Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn en bij het lectoraat Rehabilitatie.*

11.00 – 11.30 Pauze

11.30 – 12.00 **Inzet van eigen ervaringen bij sociaal werk**
Lenny Kruit, MEd, docent-onderzoeker Social Work en Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn en de IWP's Ervaringsdeskundigheid en Begeleid Leren, Hanzehogeschool Groningen, en auteur van het boek 'Inzet van eigen ervaringen bij sociaal werk'

12.00 – 12.30 **Citizen Science voor gezondheid en welzijn. Een introductie.**
Dr. Gaston Remmers, directeur Stichting Mijn Data Onze Gezondheid, onderzoeker Universiteit van Twente & Patient advocate

12.30 – 13.30 Lunch

13.30 – 14.30 **Ronde 1 workshops**

14.30 – 15.00 Pauze

15.00 – 16.00 **Ronde 2 workshops**

16.00 Informele afsluiting met een hapje en een drankje

Ronde 1 Workshops: 13.30-14.30 uur

1. STERK: Samen Toewerken naar Eigen Regie en Kracht

Harro Zwier, Ervaringsdeskundige LFB Wolvega & Rietje Oomen, Coördinerend Coach LFB Wolvega

In Groningen is er sinds kort een STERKplaats. Deze is gesitueerd op de Hanzehogeschool Groningen en het Alfa-college. Tijdens deze workshop willen wij jullie laten ervaren hoe de STERKplaats ervaringsdeskundigheid binnen de school brengt en ook hoe zij de positie van mensen met een LVB willen verbeteren zodat iedereen een kans krijgt om mee te doen in onze maatschappij. Tijdens deze workshop hoor jij het verhaal van een ervaringsdeskundige, worden filmpjes getoond, ervaar jij door interactieve werkvormen de leefwereld van iemand met een LVB en ga je in gesprek met elkaar.

2. EDNIKO: Ervaringsdeskundige Nieuwkomers: culturele bruggenbouwers

Fatima Rumana: Docent EDNIKO Vluchtelingenwerk, Ervaringsdeskundige Nieuwkomer Gemeente Midden Groningen, Ellis Merkelijn: Ervaringsdeskundige hoofddocent EDNIKO en EDNAH Hanzehogeschool & Esther Bierling: Projectleider EDNIKO en MindPower Vluchtelingenwerk Nederland,

Voor gemeenten en (welzijns)organisaties is het een uitdaging om de doelgroep nieuwkomers te bereiken en effectief te begeleiden bij inburgering, integratie en participatie. Ervaringsdeskundige nieuwkomers zijn waardevolle culturele bruggenbouwers. Zij kunnen optreden als positief rolmodel, de hand reiken, drempels verlagen met als doel de nieuwkomers te helpen op hun weg naar zelfredzaamheid. Op initiatief van Vluchtelingenwerk is i.s.m. het lectoraat Rehabilitatie een gecertificeerd scholingsprogramma voor en met Ervaringsdeskundigen ontwikkeld, de EDNIKO cursus: Van Ervaring naar Ervaringsdeskundig.

Tijdens deze workshop belichten wij vanuit meerdere perspectieven dit project en de meerwaarde van deze culturele bruggenbouwers.

- Overstijgend op projectniveau: de aanleiding, praktische uitdagingen en uitvoering op organisatieniveau.
- Het (herstel)proces van de deelnemers tijdens het doorlopen van de EDNIKO cursus, belicht vanuit docent en deelnemer.
- EDNIKO Fatima vertelt op welke wijze zij haar ervaringsdeskundigheid nu inzet in de praktijk.

3. Een GOED begin is het halve werk De GOED bestaat 15 jaar, wat heeft het de ruim 150 deelnemers opgeleverd?

Baudien van Leeuwen, projectcoördinator en docent GOED, lectoraat Rehabilitatie, Kurt van Houten, ex-deelnemer GOED en beleidsmedewerker Lentis & Marcel Niezen, ervaringswerker bij GGz Drenthe en docent-onderzoeker bij het lectoraat Rehabilitatie.

Sinds 2005 biedt het lectoraat Rehabilitatie de GOED-basis cursus 'Van ervaring naar ervaringsdeskundigheid' aan. GOED staat voor Groninger Opleiding ErvaringsDeskundigheid. De basis cursus is bedoeld voor mensen die zich afvragen of 'het wat voor hen is' om hun ervaringen en hun verhaal daarover te gebruiken in de hulp en steun aan anderen. De GOED-cursus biedt de eerste stappen op weg van ervaring naar ervaringskennis naar ervaringsdeskundigheid.

In deze workshop vertelt een ex-deelnemer zijn verhaal en wat de GOED hem heeft opgeleverd. Daarnaast delen we de bevindingen van het onderzoek naar de uitkomsten van de GOED-cursus. Wat is er van de cursisten terecht gekomen? Hebben ze na afloop een (betaalde) functie verkregen, zo ja welke? Heeft de cursus bijgedragen aan het persoonlijk en maatschappelijk herstel van de cursisten? Deze en andere uitkomsten bespreken we op een interactieve manier met de deelnemers.

4. De Kracht van Armoede, “de ontwikkeling van ervaring tot deskundige”

Annamaria Evers, *Ervaringsdeskundige, Sterk uit Armoede* & **Thomas de Boer**, *directeur, Sterk uit Armoede*

Ervaringsdeskundigheid in (generatie)armoede en sociale uitsluiting is een nieuw vakgebied. Niet elk persoon die in armoede leeft, kan zomaar ingezet worden als een ervaringsdeskundige. Dit vraagt een ontwikkelproces, zowel persoonlijk als professioneel. Hoe dit ontwikkelproces verloopt en hoe Sterk uit Armoede dit proces ondersteunt, laten we u zien aan de hand van het verhaal van Annamaria, ervaringsdeskundige bij Sterk uit Armoede. Op een interactieve en speelse manier behandelen we de volgende fasen in de persoonlijke en professionele ontwikkeling: het leven in armoede, de opleiding tot ervaringsdeskundige, het werken als ervaringswerker, de veranderingen in het gezin en de effecten van een ervaringsdeskundige in het denken en doen van hulpverleners, beleidsambtenaren en anderen. De workshop is een soort “College Tour” waarin we telkens een fase uit het ontwikkelingsproces belichten. Thomas interviewt Annamaria en na enkele vragen gaan de deelnemers meedoen.

5. Doorbreek het zwijgen over kindermishandeling!

Miranda de Weijer, *ervaringsdeskundige en vrijwilliger bij Stichting Praat* & **Susan Ketner**, *lector integrale aanpak kindermishandeling Hanzehogeschool*

Stichting Praat doorbreekt het zwijgen over kindermishandeling. Veel professionals zijn geneigd om zich afzijdig te houden als ze iets vermoeden. Maar als je er in een vroeg stadium over praat kan je kindermishandeling eerder herkennen en erkennen. En dus eerder bestrijden. Hoe doet Stichting Praat dit? Praat werkt graag vanuit een persoonlijke benadering. Ervaringsdeskundigen delen naast de theoretische kennis ook hun eigen verhaal. Ze vertellen je wat het effect is op een kind wanneer het mishandeld wordt. En ze geven je handvatten wat je voor een kind kan betekenen. Met professionals wordt gezocht naar manieren om van het signaleren teamwork te maken. Dat doet Stichting Praat op een interactieve manier.

De workshop geeft een inkijkje in de denk- en werkwijze van Praat. Professionals, docenten, beleidsmakers en anderen die benieuwd zijn op welke manier zij kunnen bijdragen aan het doorbreken van het zwijgen over kindermishandeling, zijn van harte welkom in deze workshop. De deelnemers aan de workshop gaan aan de slag met verschillende werkvormen vanuit de scholingen van Stichting Praat, waaronder de (online) signalenwijzer.

6. De meerwaarde van ervaringsdeskundige professionals in multi problem gezinnen

Marloes de Bie, *MSc Projectleider Kansrijk Groningen en zelfstandig trainer* & **Danette Hoyer**, *Reïntegratiecoach Gemeente Groningen, buddy Kansrijk Oost en zelfstandig trainer/coach*

In Kansrijk Groningen werken wij met buddy's met diverse professionele achtergronden. In de Zorg, het Sociaal Domein maar ook in de Reïntegratie en Loopbaanwereld. Bijna geen enkele buddy heeft hiervoor een specifieke opleiding gevolgd. Wat zij wel gemeen hebben, is dat zij allemaal ervaringsdeskundig zijn op factoren die binnen armoede en armoedestress een rol spelen. In onze multi problem gezinnen komen meerdere van deze factoren vóór en vaak ook tegelijk. Soms zijn ze armoede gerelateerd, soms helemaal niet. In onze workshop nemen we je mee in de positieve ervaringen die wij hebben met ervaringsdeskundige professionals maar ook in de dilemma's waar zij vóór komen te staan. Er is een belangrijke vraag die wij graag willen stellen omdat we die zelf ook vaak krijgen: is een opleiding tot ervaringswerker voorwaardelijk om dit werk te kunnen doen? Of is het zo dat iedereen ervaringsdeskundig is en in principe, mits professioneel, buddy zou kunnen zijn in multiproblem gezinnen? We hopen op een mooi gesprek!

7. Herstelruimte Emmen

Gert Jansen, *Ervaringsdeskundige namens VNN bij het Optimaal Leven team in Emmen, WRAP-facilitator en lid van het ontwikkelteam Herstelruimte Emmen* & **Marnix Nieswaag**, *vrijwilliger bij de Herstelruimte Emmen*

Begin 2022 is VNN in Emmen gestart met een herstelruimte. De herstelruimte is gebaseerd op de principes van de herstelacademie 'ENIK' te Utrecht en richt zich op iedereen die wil werken aan zijn/haar herstel in een zogenaamde vrije ruimte (diagnosevrij, waar de deelnemer zelf kan bepalen wat goed

voor hem/haar is met peer support als hoofdingrediënt). Het Trefpunt (de ontmoetingsplek) en het programma vormen samen de Herstelruimte.

In de workshop starten we met een korte introductie van de Herstelruimte. Vervolgens doen we met de deelnemers een oefening met een onderdeel van het Wellness Recovery Action Plan (WRAP). Onder begeleiding van WRAP facilitators maken deelnemers in een WRAP-training in acht bijeenkomsten op gestructureerde wijze een plan voor het eigen welbevinden. Een WRAP-plan bestaat uit onder andere een dagelijks onderhoudsplan, gereedschap voor een goed gevoel, triggers en een actieplan hierop, eerste waarschuwingstekens en actieplan, signalen van ontsporing en actieplan en een crisisplan en postcrisis plan. De WRAP vormt de basis voor een herstelacademie. Gedurende de workshop en aan het eind is er tijd voor vragen en feedback.

8. InBegrepen, collectief voor ervaringskennis

Heleen Wadman, ervaringsdeskundige en medeoprichter InBegrepen & InBegrepen
ervaringsdeskundigen

InBegrepen is het collectief voor ervaringskennis, de coöperatie van ervaringsdeskundigen. Ondanks dat er verschillende initiatieven zijn rondom ervaringsdeskundigheid heeft InBegrepen de landelijke primeur als coöperatie. Vanuit InBegrepen worden diensten geleverd door onafhankelijke ervaringsdeskundigen voor de ontwikkeling en integratie van ervaringskennis en herstelondersteuning. Je kunt hierbij denken aan diensten zoals individuele coaching, teamontwikkeling of beleidsadvies en onderzoek. Kijk voor meer informatie op www.inbegrepen.nl In deze workshop gaan we nader in op het ontstaan van InBegrepen, de werkwijze en de ervaringen tot dusver. De workshop is voor zowel organisaties als ervaringsdeskundigen. Het eerste deel van de workshop zal bestaan uit een korte presentatie waarnaar vragen gesteld kunnen worden. Er is verder ruimte voor discussie aan de hand van stellingen.

Ronde 2 Workshops: 15.00-16.00 uur

1. Ervaringen met/voor herstel – De inzet van ervaringsdeskundigheid bij het ondersteunen van het persoonlijk herstel proces van mensen met een depressie.

Albert Vogel, ervaringsdeskundige bij Inbegrepen & David Wedema, MSc, docent-onderzoeker en promovendus aan de Hanzehogeschool Groningen

Een depressie kan een flinke impact hebben op iemands leven. Ook als de depressiesymptomen – mede dankzij behandeling – ‘onder controle’ zijn, ervaren veel mensen nog de gevolgen van de depressie. Veranderingen in het dagelijks leven, in het contact met anderen en in de manier waarop iemand zichzelf is gaan zien maken het moeilijk om het leven weer op te pakken. Om weer voldoende grip te ervaren is het nodig dat er een nieuwe balans gevonden wordt.

Omdat hier binnen de reguliere GGZ minder aandacht voor is, is een nieuwe training ontwikkeld: Storytelling and Training to Advance Individual Recovery Skills (STAIRS). Belangrijk aspect van STAIRS is de inzet van ervaringsdeskundigen. Tijdens de workshop krijgt u een beeld van hoe er in STAIRS wordt gewerkt aan persoonlijk herstel en doen we een oefening uit deze training.

2. Verder kijken met de EDNAH Ervaringsdeskundigheid Niet Aangeboren Hersenletsel (NAH) in de praktijk

Aleida Hepping, Consulent/trainer MEE Drenthe en Hersenletseldeskundige Breinlijn, Marja Steegenga, trainer/coach en medeoprichter Stichting HersenletselSupport & Ellis Merkelijn, ervaringsdeskundige en medeoprichter Stichting HersenletselSupport

Wat is de meerwaarde van het inzetten van ervaringsdeskundigheid voor mensen met hersenletsel én voor de organisaties. Aan de hand van praktijkervaringen belichten wij vanuit verschillende perspectieven de inzet van ervaringskennis en deskundigheid NAH.

Vanuit het Hersenletsel Netwerk Noord blikken wij kort terug en vatten we samen welke ontwikkelingen er tot nu toe zijn geweest. MEE Drenthe en MEE Noord delen met een ervaringsdeskundige praktijkervaringen en tips over hun samenwerking bij het geven van trainingen. Met Stichting HersenletselSupport kijken we vooruit naar nieuwe initiatieven zoals o.a. de NAHerstel academie, voor en door mensen met NAH. Op interactieve wijze doorlopen wij samen vanuit meerdere perspectieven deze ontwikkelingen. Wat zijn daarin de aandachtspunten, de succesfactoren, wat maakt het leuk, wat maakt het interessant, wat maakt het nodig. De workshop is een samenwerking van professionals en ervaringsdeskundigen van Hersenletsel Netwerk Noord, MEE Drenthe, MEE Noord, Stichting HersenletselSupport.

3. Van clientervaring naar ervaringsdeskundigheid - opleidingen ervaringsdeskundigheid in het mbo en hbo

Christelle Chamuleau, ervaringsdeskundige, docent, Jennifer Bakker, coördinator opleiding ervaringsdeskundigheid Noorderpoort, Marian Hoogsteen, coördinator opleiding ervaringsdeskundigheid Hanzehogeschool & een student ervaringsdeskundigheid Noorderpoort of Hanzehogeschool

In de opleidingen ervaringsdeskundigheid leren mensen hun eigen ontwrichtende levenservaringen op een professionele manier in te zetten ter ondersteuning van het herstel van anderen. In deze workshop krijg je informatie over de opleidingen van het Noorderpoort en de Hanzehogeschool Groningen. Herstelondersteunend werken is de belangrijkste taak van de ervaringsdeskundige. We gaan samen aan de slag met het nadenken over eigen ervaringen met herstel. Herstel is niet alleen voorbehouden aan cliënten: ieder mens herstelt iedere dag weer. Gelukkig maar, want dat maakt dat we tegenslagen van het leven het hoofd kunnen bieden. We gaan kijken naar factoren die het herstel versterken of juist afremmen. De (student) ervaringsdeskundigen gaan hierover met de aanwezigen in gesprek en vertellen over hun ervaringen in de studie.

4. Maar wat is dan normaal?

Marjolein Jacobs Orsel, medewerker Praktijkhuizen Ixta Noa & **Koen van den Burg**, ervaringsdeskundige stagiair social work

“Maar wat is dan normaal?” Deze titel is natuurlijk bedoeld om een beetje te prikkelen, want wát is normaal en is er een normaal? Bij Ixta Noa heeft iedereen een psychische kwetsbaarheid of ervaring met een psychisch ontwrichtende periode. Wij zijn er voor iedereen met een psychische kwetsbaarheid of die een ontwrichtende periode mee (heeft ge)maakt. Ervaringsdeskundigheid is geen vraag of toevoeging, maar het is het DNA in alle lagen van de organisatie. Hierdoor wordt de psychische kwetsbaarheid geen afwijking van de norm, maar is het eigenlijk heel “normaal”. In deze workshop willen we naast een toelichting ook graag interactief bezig gaan met de verschillende lagen van ervaringen, emoties en psychische uitdagingen. We willen een ieder die meedoet aan onze workshop uitnodigen tot enige openheid, zodat we met z’n allen vol erkenning en herkenning weer naar buiten lopen. Wéér een ervaring rijker.

5. Ervaringsdeskundigheid maakt het verschil!

Suzanne Harms, Ervaringsdeskundige & coördinator Stichting No Need to Hide & **Fetzen de Groot**, Coördinator Sense Noord- Nederland & coördinator Centrum Seksueel Geweld Groningen- Drenthe & een **ervaringsdeskundige buddy**

Seksueel geweld kan altijd en overal gebeuren. Bijvoorbeeld binnen het gezin, familie, andere vertrouwensrelaties, sportclub, kerkelijke omgeving of het uitgaansleven. Toch is seksueel geweld nog steeds een groot taboe en blijft het leed onzichtbaar. Met alle gevolgen van dien. Ervaringsdeskundigen van seksueel geweld zijn hierin van essentieel belang. Doordat de ervaringsdeskundigen het seksueel geweld zelf hebben doorleefd, vertegenwoordigen zij de stemmen van degenen die hun verhaal (vooralsnog) niet durven/kunnen/willen delen. Ervaringsdeskundigen van seksueel geweld maken zichtbaar wat onzichtbaar moest blijven. Tijdens deze workshop gaan wij in gesprek over waarom ervaringsdeskundigheid op het gebied van seksueel geweld van essentieel belang is en hoe dit ingezet kan worden op verschillende gebieden. Dit wordt gedaan aan de hand van stellingen in de presentatie die deelnemers beantwoorden, de dialoog aangaan hoe ervaringsdeskundigheid (in combinatie met andere hulpverlening) ingezet kan worden bij het thema seksueel misbruik door middel van casuïstiek en/of een quiz.

6. WINST Werken in het Netwerk en Steunsysteem van mensen met een ernstige psychische beperking
Dr. Ellen Meijer, hogeschooldocent & onderzoeker, Hanzehogeschool Groningen & **een familie-ervaringsdeskundige** van Lentis/GGz Friesland

In het WINST-project (Werken in het Netwerk en Steunsysteem van mensen met een ernstige psychische beperking) kijken we hoe we de samenwerking tussen familie en naasten, cliënten en medewerkers (triade) kunnen versterken. We richten ons op cliënten met EPA die langdurig verblijven in een GGZ-instelling of beschermde woonvorm en hun naasten. Middels actie-onderzoek inventariseren we wat familie-ervaringsdeskundigen nodig hebben (bv. kennis, tijd, middelen) en van wie (organisatie, collega's, leidinggevenden etc.) om zo te kunnen bijdragen aan het versterken van de samenwerking tussen de cliënt, naasten en zorgmedewerker (triade). In de workshop staan we stil bij de tot nu toe ontwikkelde werkwijze en gaan we in gesprek over het samenwerken in de triade. De nadruk ligt op uitwisseling en discussie.

7. Huiselijk geweld: juiste aansluiting en stigma voorbij

Gea Huizinga, ervaringswerker en trainer *Herstellen doe je zelf*, *Crisisopvang Burgum Wender* & **Astrid Gijsbertsen**, ervaringsdeskundige huiselijk geweld en trauma, *Vrouwenopvang Groningen Wender*.

Personen die in een huiselijk geweld situatie leven hebben ondersteuning nodig vanuit specialisme en kennis vanuit ervaring als ervaringsdeskundige - werker. Dit maakt dat er een goede aansluiting is wanneer er crisis is bij een persoon – gezin. Gea Huizinga en Astrid Gijsbertsen vertellen over hun werk, waarbij hun eigen ervaring een belangrijke rol speelt. Welke elementen zijn belangrijk als het gaat om huiselijk geweld en een traject binnen een vrouwen opvang? Tijdens de workshop krijgen de deelnemers een oefening vanuit de cursus *Herstellen doe je zelf*.

Datum en locatie

Het symposium wordt gehouden op donderdag 23 juni 2022, van 09.00 tot 16.00 uur in de Marie Kamphuisborg, Zernikeplein 23, 9747AS Groningen.

Voor eventuele vragen kunt u contact opnemen met:

Hanzehogeschool Groningen

Lectoraat Rehabilitatie

Karola Nap

Telefoon: 050-595 33 77

E-mail: j.k.nap@pl.hanze.nl